DOI:
УДК 378.147:159.9]:[159.9.072.5:316.752

Любов ДОЛИНСЬКА
кандидат психологічних наук, професор, професор кафедри соціальної психології, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, м. Київ
ORCID: *https://orcid.org/0000-0002-1817-1102*

Наталія ПАНЧУК
кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної та практичної психології, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський
ORCID: *https://orcid.org/0000-0001-9090-6073*

ПСИХОДІАГНОСТИКА ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ

Резюме

У статті здійснено теоретико-емпіричний аналіз ціннісних орієнтацій майбутніх психологів у процесі їх професійного становлення. Узагальнено сучасні наукові підходи до розуміння ціннісних орієнтацій особистості майбутнього фахівця. Розглянуто ціннісну сферу як важливу складову особистісного розвитку що визначає життєві та професійні цілі, мотивацію та способи реалізації майбутньої діяльності. Особливого значення ціннісні орієнтації набувають у юнацькому віці, коли відбувається формування життєвої перспективи, професійної ідентичності, системи особистісних і професійних пріоритетів.

Метою дослідження *є психодіагностичне вивчення особливостей ціннісних орієнтацій майбутніх психологів у процесі професійного становлення, визначення структури та ієрархії їхніх життєвих і професійних цінностей, виявлення індивідуально-психологічних відмінностей ціннісної сфери.*

Для досягнення мети використано ***методи****: теоретичний аналіз наукових джерел, психодіагностичний метод та методи кількісної і якісної обробки емпіричних даних. Основним психодіагностичним інструментарієм виступила методика «Життєво-професійні цінності особистості», розроблена на основі методики «Життєва програма особистості» шляхом її модифікації та адаптації до специфіки професійного становлення майбутніх психологів.*

Результати *дослідження засвідчують, що ціннісні орієнтації майбутніх психологів характеризуються структурованістю та ієрархічною організацією, у межах якої поєднуються особистісні, життєві та професійно значущі цінності. Встановлено, що система цінностей визначає зміст життєвих і професійних цілей особистості, впливає на вибір способів їх досягнення та формування перспективи майбутнього. Виявлено індивідуально-психологічні відмінності у значущості окремих цінностей, що відображають специфіку особистісних пріоритетів і професійної спрямованості майбутніх психологів. Отримані результати підтверджують значущість ціннісно-смислової сфери у процесі професійного становлення та необхідність її психодіагностичного вивчення на етапі професійної підготовки.*

Висновки. *Ціннісні орієнтації є важливим психологічним чинником професійного становлення майбутніх психологів, оскільки визначають спрямованість особистості, характер професійного самовизначення, життєві та професійні пріоритети й ставлення до майбутньої професійної діяльності. Психодіагностичне дослідження ціннісної сфери дає змогу визначити її структурні особливості та індивідуальну варіативність, що може бути використано для вдосконалення психологічного супроводу професійної підготовки майбутніх психологів і розвитку їхньої професійної спрямованості.*

Ключові слова*: ціннісні орієнтації, майбутні психологи, юнацький вік, професійне становлення, психодіагностика, індивідуально-психологічні відмінності, особистісний розвиток, професійна спрямованість.*

Вступ. Сучасні суспільні трансформації, зміни у системі вищої освіти зумовлюють підвищення вимог до підготовки майбутніх фахівців. Важливого значення набуває вивчення ціннісної сфери майбутніх психологів як психологічної основи їхнього особистісного розвитку та професійного становлення. Саме в юнацькому віці заклад вищої освіти створює умови для розвитку професійного

самовизначення, переосмислення особистісних цінностей, що зумовлюється специфікою професії, яка передбачає встановлення довірливих міжособистісних взаємин, прийняття іншої людини, дотримання професійно-етичних принципів, здатність до професійного та особистісного саморозвитку.

Особливого значення у цьому процесі набуває психодіагностика ціннісної сфери. Використання психодіагностичних методів дає можливість визначити ієрархію ціннісних орієнтацій, виявити провідні особистісні цінності, встановити індивідуально-психологічні відмінності між студентами, є важливим інструментом психологічного супроводу професійного становлення майбутнього фахівця.

Актуальність проблеми посилюється сучасними соціальними умовами, що характеризуються нестабільністю, невизначеністю професійних перспектив, необхідністю адаптації до швидких суспільних змін. В таких умовах система цінностей студентів може зазнавати переосмислення, професійний вибір потребує більшої усвідомленості та відповідальності. Таким чином, психодіагностичне вивчення ціннісних орієнтацій дозволяє виявити індивідуальні особливості ціннісної сфери, визначити її роль у формуванні професійної спрямованості, створити підґрунтя для психологічного супроводу особистісного розвитку майбутніх психологів у процесі професійної підготовки.

Мета статті – теоретично обґрунтувати та здійснити психодіагностичне дослідження ієрархії ціннісних орієнтацій майбутніх психологів у процесі професійного становлення, виявити індивідуально-психологічні відмінності ціннісної сфери у юнацькому віці.

Методи дослідження: для реалізації поставлених завдань було використано метод аналізу наукових джерел, порівняння, систематизацію, інтерпретацію та опис фактів; бесіду, методику «Життєво-професійні цінності особистості» (адаптовану авт. Н. Панчук). У дослідженні було задіяно студентів-психологів Кам'янець-Подільського національного університету. Вибірка становила 60 осіб.

Результати. Актуальним на разі є дослідження ціннісної сфери особистості в юнацькому віці, її ролі у професійному становленні. В юності відбувається активне формування системи життєвих цінностей, професійних орієнтирів, переконань та уявлень про майбутнє, що визначають спрямованість особистості, життєві вибори та професійні цілі. «Саме у студентському віці значною мірою формується власний світогляд людини, який стає основою для розвитку внутрішньої, автономної системи цінностей» (Осьодло та ін., 2022, с. 126).

Проблема ціннісної сфери представлена у працях українських науковців (Лохвицька & Кролівець, 2023; Ткач & Бочелюк, 2009; Бугерко, 2024; Бугерко, 2022). «Мотиваційно-ціннісні фактори тісно пов'язані зі смисложиттєвими цінностями та визначають характер професійної діяльності психолога, його внутрішнє ставлення до свого фаху, усвідомлене включення у визначену систему норм, вимог і ціннісних орієнтацій професії» (Бугерко, 2024, с. 20). Питання особистісного розвитку та професійного становлення майбутніх психологів висвітлюють В. Осьодло, Л. Сердюк та А. Курбатова (Осьодло та ін., 2022). «Смисложиттєві орієнтації є важливим чинником ефективності як професійної діяльності, так і процесу фахового становлення студентів. Крім того, життєві цілі як структурні елементи смисложиттєвих орієнтацій певним чином співвідносяться з професійними цінностями та цілями, які регулюють процес професійного становлення особистості, що й забезпечує мотивуючий потенціал смисложиттєвих орієнтацій як чинника професійного становлення особистості» (Осьодло та ін., 2022, с. 129).

Окремий напрям сучасних досліджень становить вивчення індивідуально-психологічних відмінностей ціннісної сфери студентської молоді. Варіативність системи ціннісних орієнтацій зумовлює необхідність її психодіагностичного дослідження, яке дає можливість визначити провідні цінності, їхню ієрархічну структуру, особливості професійної спрямованості та взаємозв'язок із характеристиками особистісного розвитку. Психодіагностика ціннісної сфери набуває не лише дослідницького, а й практичного значення, оскільки результати діагностичного вивчення можуть бути використані для психологічного супроводу професійного становлення здобувачів вищої освіти.

Дослідження проводилось на базі Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Дане дослідження є логічним продовженням вивчення зазначеної проблеми, оскільки детально вивчалося нами в період до початку війни (Долинська & Максимчук, 1998; Максимчук, 2011; Долинська & Панчук, 2023). У дослідженні використано методику «Життєво-професійні цінності особистості», розроблену на основі методики «Життєва програма особистості» (Бондар, 1998) шляхом її модифікації та адаптації до специфіки професійного становлення психологів (авторська модифікація Н. Панчук). Методика містить дві взаємопов'язані частини: перша включає

перелік термінальних цінностей на основі доповненого та модифікованого нами переліку термінальних цінностей М. Рокіча; друга представлена бланком, у якому досліджуваний зазначає власні життєві та професійні цінності, а також цілі, реалізація яких, на його думку, забезпечує досягнення визначених ціннісних орієнтирів. У бланку до методики «Життєво-професійні цінності особистості» подано список життєво-професійних цінностей: 1. Активне діяльне життя. 2. Життєва мудрість. 3. Здоров'я. 4. Цікава робота. 5. Володіння методиками взаєморозуміння. 6. Навчання в закладі вищої освіти. 7. Матеріально забезпечене життя. 8. Наявність хороших та вірних друзів. 9. Хороша атмосфера на роботі. 10. Суспільне визнання (повага оточуючих, колективу, колег). 11. Пізнання (можливість розширення кругозору, освіти, загальної культури, інтелектуальний розвиток). 12. Рівні можливості для всіх, справедливість. 13. Самостійність (незалежність у судженнях і оцінках). 14. Свобода (незалежність у вчинках та діях). 15. Щасливе сімейне життя (у батьківській родині). 16. Творчість. 17. Впевненість в собі (свобода від внутрішніх протиріч, сумнівів). 18. Розваги (життя повне задоволення, приємне проведення часу). 19. Спілкування з колегами, пацієнтами, рідними пацієнтів. 20. Відчуття безпеки, захищеності. 21. Виховання дітей. 22. Вдячність рідних за пацієнтів. 23. Боротьба з труднощами. 24. Спілкування з однодумцями. 25. Кохання до іншої людини, секс. 26. Можливість бути самим собою, не кривити душею. 27. Любов до людей. 28. Бажання залишити своєю роботою слід на землі. 29. Розуміння інших, любов до інших. 30. Реалізація та розвиток своїх здібностей. 31. Допомога людям, пацієнтам, чуйність. 32. Вміння розуміти пацієнта. 33. Пошук нових методів та засобів професійного зростання. 34. Почуття власної гідності. 35. Гарний зовнішній вигляд, охайність. 36. Майбутнє сімейне життя (окремо від батьків).

Згідно інструкції, потрібно було вибрати зі списку 10 найголовніших для себе ціннісних орієнтацій, оцінити їх від 1 до 10. Найважливіша – 10, менш важлива – 9, … 1 – найменш важлива. Методика на достатньому рівні відповідає критеріям контент-валідності. Процедура її виконання не викликає у досліджуваних труднощів, інструкція є доступною для розуміння. Методика відповідає вимогам довірчої та конструктивної валідності.

Дискусія. За результатами методики ми отримали наступні дані, які подано в таблиці 1.

Таблиця 1

Результати дослідження ієрархії життєво-професійних цінностей

Ціннісна орієнтація	Ранг	Сума балів
Здоров'я	1	420
Відчуття безпеки, захищеності	2	260
Свобода як незалежність у вчинках та діях	3	230
Активне діяльне життя	4	220
Життєва мудрість	4	220
Матеріально забезпечене життя	5	210
Впевненість у собі	6	180
Можливість бути самим собою, не кривити душею	7	170
Майбутнє сімейне життя (окремо від батьків)	7	170
Любов до людей	8	140
Вміння розуміти клієнта	9	100
Пізнання (можливість розширення свого кругозору, освіти, загальної культури, інтелектуальний розвиток)	10	80
Пошук нових методів та засобів професійного зростання	10	80

Аналіз результатів дослідження дає змогу визначити систему пріоритетів, які відображають найбільш значущі для респондентів життєві орієнтири та професійні установки. Отримані показники дають можливість простежити їхню ієрархічну організацію, визначити місце професійно значущих цінностей. Найвищу позицію в ієрархії посідає «здоров'я», що свідчить про винятково високу значущість ментального та психологічного благополуччя. Здоров'я в цьому випадку можна розглядати як базову життєву цінність, яка створює основу для реалізації інших життєвих і професійних цілей. Для майбутніх психологів її пріоритетність може також відображати усвідомлення значення психологічного благополуччя та ресурсного стану особистості як передумови ефективної життєдіяльності та професійної реалізації.

Другу позицію займає «відчуття безпеки, захищеності», що вказує на потребу у стабільності, передбачуваності та психологічному комфорті, прагнення до створення надійного життєвого середовища, у межах якого особистість отримує можливість реалізовувати власні цілі та професійні

плани. Поєднання високої значущості здоров'я та безпеки свідчить про домінування в ціннісній структурі майбутніх психологів базових цінностей особистісного благополуччя.

Третій ранг посідає «свобода як незалежність у вчинках та діях», що відображає прагнення бути самостійним у прийнятті рішень, реалізації власної позиції. Для психолога така орієнтація може мати особливе значення, оскільки професійна діяльність передбачає автономність суджень, відповідальність за професійні рішення, здатність формувати свою професійну позицію.

Четвертий ранг одночасно отримали дві цінності – «активне діяльне життя» та «життєва мудрість». Висока позиція активного життя свідчить про орієнтацію на реалізацію власного потенціалу в різних сфер життєдіяльності. Значущість життєвої мудрості вказує на важливість осмислення життєвого досвіду, здатності оцінювати життєві ситуації з позиції набутого досвіду. Поєднання цих двох цінностей є показовим, оскільки професійна діяльність передбачає як активність, так і здатність до рефлексії та осмислення складних життєвих ситуацій.

Про значущість матеріальної стабільності свідчить п'ята позиція ціннісної орієнтації «матеріально забезпечене життя».

Шостий ранг посідає «впевненість у собі». Її присутність у першій половині ієрархії має особливе значення для професійного становлення майбутніх психологів. Впевненість у собі пов'язана зі здатністю особистості відстоювати власну позицію, приймати рішення, оцінювати власні можливості та діяти відповідно до поставлених цілей. Для майбутнього психолога ця цінність може бути пов'язана також із формуванням професійної суб'єктності та готовністю брати відповідальність за власну професійну діяльність.

Сьомий ранг отримали «можливість бути самим собою, не кривити душею» та «майбутнє сімейне життя (окремо від батьків). Перша має безпосереднє значення для професійної діяльності психолога, оскільки професійна взаємодія потребує усвідомлення власної позиції та здатності бути відкритим до іншої людини без втрати професійних меж. Значущість майбутнього сімейного життя свідчить про важливість особистісної сфери та побудови самостійного життєвого простору.

«Любов до людей» (8 ранг) розглядається як загальнолюдська основа гуманістичної спрямованості особистості та передумова позитивного ставлення до інших. Восьмий ранг порівняно з базовими життєвими цінностями свідчить, що гуманістично орієнтовані цінності ще не займають домінуючого положення в загальній ціннісній структурі досліджуваних.

Серед професійно значущих цінностей дев'ятий ранг займає «вміння розуміти клієнта», яка відображає орієнтацію на розуміння внутрішнього світу іншої людини, її переживань, потреб і труднощів. Однак, нижча позиція порівняно з основними життєвими цінностями може вказувати на те, що професійно специфічні орієнтири у студентів ще перебувають на етапі становлення.

Десятий ранг посідають «пізнання» та «пошук нових методів та засобів професійного зростання». Значущість пізнання відображає орієнтацію на інтелектуальний розвиток, розширення кругозору, здобуття нових знань. Цінність пошуку нових методів професійного зростання є професійною і свідчить про наявність орієнтації на професійний розвиток. Її позиція в представленій ієрархії може свідчити про недостатню актуалізацію професійного самовдосконалення як провідної цінності на досліджуваному етапі професійного становлення.

Отже, ієрархічний аналіз показав виразне переважання загальноживтєвих цінностей над професійно специфічними. Верхню частину ієрархії становлять здоров'я, безпека, свобода, активне життя, життєва мудрість, матеріальне забезпечення та впевненість у собі. Цінності, пов'язані з майбутньою професійною діяльністю (розуміння клієнта, пізнання та професійне зростання) займають нижчі позиції. Таким чином, ціннісна структура майбутніх психологів на досліджуваному етапі характеризується орієнтацією на особистісне благополуччя, безпеку, автономність та самореалізацію, тоді як професійні цінності ще не набули статусу провідних. Це може бути закономірною особливістю професійного становлення здобувачів вищої школи другого курсу, оскільки професійна ідентичність та система професійних цінностей формуються поступово під впливом освітнього процесу, практичного досвіду, професійної рефлексії та безпосереднього включення у майбутню професійну діяльність

Висновки. Виявлена структура ціннісних орієнтацій актуалізує необхідність цілеспрямованого психологічного та освітнього супроводу, спрямованого на усвідомлення майбутніми психологами професійно значущих цінностей, розвиток гуманістичної спрямованості, професійної рефлексії та внутрішньої готовності до роботи з клієнтом. Ціннісні орієнтації розглядаються як важливий компонент особистісного та професійного становлення майбутнього фахівця. Водночас проблема психодіагностичного вивчення ціннісних орієнтацій саме майбутніх психологів у процесі професійного становлення потребує подальшого дослідження. Особливої актуальності набуває

визначення структури та ієрархії ціннісних орієнтацій студентів, виявлення індивідуально-психологічних відмінностей та з'ясування ролі провідних цінностей у формуванні професійної спрямованості й особистісної готовності до майбутньої професійної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Бугерко, Ю. (2022). Рефлективний характер навчальної діяльності як ціннісний чинник професійного становлення сучасного фахівця. *Психологічний журнал, 8* (2), 39–54. https://doi.org/10.31108/1.2022.8.2.4

Бондар, Н. Є. (1998). *Формування особистісної репрезентації в юнацькому віці* [Дисертація кандидата психологічних наук]. Київ.

Бугерко, Я. М. (2024). Вплив ціннісних орієнтацій на професійний розвиток фахівців соціогуманітарного профілю. *Журнал сучасної психології, 1,* 15-22. https://doi.org/10.26661/2310-4368/2024-1-2

Долинська, Л. В., & Панчук, Н. П. (2023). Динаміка оцінювання студентами життєво-професійного шляху в процесі фахової підготовки (результати дослідження за 2000 та 2020 роки). *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки. Вип. 21* (66), 5-16. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series12.2023.21(66).01

Долинська, Л. В., & Максимчук, Н. П. (1998). Динаміка життєвих та професійних цінностей майбутнього вчителя. *Ціннісні орієнтації в громадянському становленні особистості: Збірник Всеукраїнської науково-практичної конференції*, 156–159.

Лохвицька, Л., & Кролівець, Ю. (2023). Сучасні тенденції професійної підготовки психологів-дошкільників: аналіз і вектори вдосконалення. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки. Вип. 21* (66), 38-51.

Максимчук, Н. П. (2011). Професійні ціннісні орієнтації майбутнього вчителя в системі особистих ціннісних орієнтацій. *Проблеми сучасної психології, 12,* 634–642.

Осьодло, В., Сердюк, Л., & Курбатова, А. (2026). Особливості професійного становлення студентів-психологів. *Вісник Національного університету оборони України, 69* (5), 126–134. https://doi.org/10.33099/2617-6858-2022-69-5-126-134

Ткач, Т. В., Бочелюк, В. Й., Кисільова-Бєлая, В. П., та ін. (2009). *Освітній простір особистості в економіці знань: Монографія* (Т. В. Ткач, ред.). Видавництво КПУ.

REFERENCES

Bondar, N. Ye. (1998). *Formuvannia osobystisnoi reprezentatsii v yunatskomu vitsi* [Formation of personal representation in adolescence] [Candidate of Psychological Sciences dissertation]. Kyiv [in Ukrainian].

Buherko, Ya. M. (2024). Vplyv tsinnisnykh oriientatsii na profesiinyi rozvytok fakhivtsiv sotsiohumanitarnoho profiliu [The influence of value orientations on the professional development of specialists in the social sciences and humanities]. *Zhurnal suchasnoi psykholohii, 1,* 15–22. https://doi.org/10.26661/2310-4368/2024-1-2 [in Ukrainian].

Buherko, Yu. (2022). Reflektyvnyi kharakter navchalnoi diialnosti yak tsinnisnyi chynnyk profesiinoho stanovlennia suchasnoho fakhivtsia [The reflective nature of educational activity as a value factor in the professional development of a modern specialist]. *Psykholohichnyi zhurnal, 8*(2), 39–54. https://doi.org/10.31108/1.2022.8.2.4 [in Ukrainian].

Dolynska, L. V., & Maksymchuk, N. P. (1998). Dynamika zhyttievykh ta profesiinykh tsinnostei maibutnoho vchytelia [Dynamics of life and professional values of future teachers]. *Tsinnisni oriientatsii v hromadianskomu stanovlenni osobystosti: Zbirnyk Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii*, 156–159 [in Ukrainian].

Dolynska, L. V., & Panchuk, N. P. (2023). Dynamika otsiniuvannia studentamy zhyttievo-profesiinoho shliakhu v protsesi fakhovoi pidhotovky (rezultaty doslidzhennia za 2000 ta 2020 roky) [Dynamics of students' assessment of their life and professional path in the process of professional training (research results for 2000 and 2020)]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriia 12. Psykholohichni nauky, 21*(66), 5–16. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series12.2023.21(66).01 [in Ukrainian].

Lokhvytska, L., & Krolivets, Yu. (2023). Suchasni tendentsii profesiinoi pidhotovky psykholohiv-doshkilnykiv: Analiz i vektory vdoskonalennia [Current trends in the professional training of preschool

psychologists: Analysis and directions for improvement]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriia 12. Psykholohichni nauky, 21*(66), 38–51. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series12.2023.21(66) [in Ukrainian].

Maksymchuk, N. P. (2011). Profesiini tsinnisni oriientatsii maibutnoho vchytelia v systemi osobystykh tsinnisnykh oriientatsii [Professional value orientations of future teachers in the system of personal value orientations]. *Problemy suchasnoi psykholohii, 12*, 634–642 [in Ukrainian].

Osodlo, V., Serdiuk, L., & Kurbatova, A. (2026). Osoblyvosti profesiinoho stanovlennia studentiv-psykholohiv [Peculiarities of professional development of psychology students]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu oborony Ukrainy, 69*(5), 126–134. https://doi.org/10.33099/2617-6858-2022-69-5-126-134 [in Ukrainian].

Tkach, T. V., Bocheliuk, V. Y., Kysilova-Bielaia, V. P., et al. (2009). *Osvitnii prostir osobystosti v ekonomitsi znan: Monohrafiia* [Educational space of the individual in the knowledge economy: Monograph] (T. V. Tkach, Ed.). KPU Publishing House [in Ukrainian].

Lyubov DOLYNSKA
Candidate of Psychological Sciences, Professor, Professor at the Department of Social Psychology, Dragomanov Ukrainian State University, Kyiv
ORCID: *https://orcid.org/0000-0002-1817-1102*

Nataliia PANCHUK
Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of General and Practical Psychology, Kamianets-Podilskyi Ivan Ohiienko National University, Kamianets-Podilskyi
ORCID: *https://orcid.org/0000-0001-9090-6073*

PSYCHODIAGNOSTICS OF VALUE ORIENTATIONS AMONG FUTURE PSYCHOLOGISTS IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT

Abstract

The article presents a theoretical and empirical analysis of the specific features of value orientations among future psychologists in the process of their professional development. Contemporary scientific approaches to understanding value orientations are summarized, and their role in professional self-determination, professional orientation, and the development of the future specialist's personality is identified. The value sphere is considered an important component of personal development that determines life priorities, professional goals, motivation for future professional activity, and ways of its implementation. Value orientations are particularly important during adolescence and emerging adulthood, when life perspectives, professional identity, and personal and professional priorities are actively formed.

The aim of the study *is to identify the specific features of value orientations among future psychologists and determine their significance in professional development.*

The study employed ***theoretical and psychodiagnostic methods*** *to identify the leading value priorities of higher education students and characterize their value sphere.*

Results *of the study indicate that the system of value orientations among future psychologists is characterized by individual variability and constitutes an important factor in their personal and professional development. Awareness of one's own value priorities contributes to professional self-determination, professional orientation, a responsible attitude toward future professional activity, and professional reflection.*

Conclusions. *Value orientations constitute an important psychological foundation of the professional development of future psychologists. Their psychodiagnostic assessment can be used to provide psychological support during students' professional training, promote professional identity and self-awareness, and facilitate the development of a professionally mature personality.*

Key words: value orientations, future psychologists, adolescence, professional development, psychodiagnostics, individual psychological differences, personal development; career orientation.

Дата першого надходження статті до видання: 06.09.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 14.09.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 05.10.2026